Arch

115. Duhlian - Zirtirh Bu - 1921.

ised

DUH-LIAN

ZIR-TIRH-BU

SAP SIAM

A LUSHAI PRIMER

(DUH LIAN DIALECT)

DAVID [illegible] JONES

PUBLISHED BY THE [illegible] PRE[illegible]
MISSION [illegible]

PRINTED AT THE S P C K PRESS [illegible]

1[illegible]

[illegible] EDITION [illegible] 000 COPIES

DUH-LIAN

ZIR TIRH-BU

ZO SAP SIAM

A LUSHAI PRIMER

(DUH LIAN DIALECT)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

PRINTED AT THE
[illegible] PRESS, VEPERY, MADRAS
1921

THU HMA HRUAI

AIZAWL

ZIRTIRTU hnena

He lehkhabu ah hian Lung 67 a awm. Bung tin a thu [illegible] nambar [illegible] chhiar [illegible] zawng zawng in a awm a chhinchhiah in l in sem [illegible] chuvângin a chhiar a awl zâwk tur a Zulai bul a thu mal ziak chu zir hmasa i awh se chutichi an a spel dan a hria ang a. A tawp thlengin bung tin awi tamtak chhiar tir tur a tin ziak tir tur a. Thu an hria emaw fiah turin an mahni zawt la. Bung khat an zawh hma in a dawt zir tir suh.

A bul atangin chhinchhiah dan n tir i awh. Peng [illegible] kan zu lai hrilhfiah i awh. Pi [illegible] zul [illegible] atangin thu kan khat hmingte phuah chawp tur in i hming thei Bung 50 [illegible] n lovin in awi chhuak th i tur a.

Lung then lhat kan ti dang lam t i a l an ti tawi ta a. Mi tamtak zirtirtu lo n sel [illegible] zirtute pawh mal [illegible] vin akin awm i awh se.

Z[illegible] ph[illegible]

February 15 1915 D. E. JONES

Tunah he lehkhabu i kan en n wn a tlem in kan ti danglam zel a. Le[illegible]ha zir duh [illegible] awn a in a lo sawt leh zual ka b[illegible]

S[illegible]nd[illegible] S[illegible]

June thla 1920 F. J. SANDY

A BUL

i

a aw b ch d e

f g ng h i j

k l m n o p

r s t t u v z

A AW B CH D E

F G NG H I J

K L M N O P

R S T T U V Z

Hon i ot i ah a av m lo

a aw b ch d e f g ng*

h i j k l m n o*

p r s t ṭ u v z

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

A Aw B Ch D E

F G Ng H I J**

K L M N O P R

S T Ṭ U V Z

---

* Heng hi Mizo ṭawng ah a awm lo

3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		32	33	34	
35	36,	37	38	39	40	41	42	43	44	45	
46	47,	48	49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58,	59	60	61	62	63	64	65	66	67	
68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	
79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	
90	91	92	93	94	95	96	97	98,	99	100	

4

A AW ILAN DARH

T	p	I	l	[illegible]	k	J	ch	AW	[illegible]
CH	[illegible]	NG		U	z	P	[illegible]	[illegible]	
S	f	V	o	[illegible]	b	Z	[illegible]	u	
A	n	O	t	M	d	l	a	aw	
D	B	m	H	[illegible]	L		K	h	

5 VAU EL

a aw e i u *a tawi*
â âw ê î ô û *a sei*

Vau el lov a lam thei lo —

l l l r ng h ṭ l
m n p r s t ṭ v z

Vau el pahnih inzui thei —

ai awi ei ui
au eu ia ie iu ua

Vau el pathum te pali te a inzui thei —

aia aia eia eia ie iai iau uai uei
uau iaw awia uaia uai

6 A

bi cha da fa nga ha ka la ma
na pa ra sa ta ṭa va za

1 Ka pa
2 A fa
3 A dah ta
4 A na ta
5 Sa a la ta
6 A vala
7 Ka hi ng ...
8 A fa ... ta a

7 E

be che de fe nge h ke le me
ne pe re se te ṭe ve ze

1 La a pe ɿ che
2 La pe ta che
3 A me fê
4 A rɿ a te
5 Ke za a to
6 Ze zɿ nga
7 A ze ta a
8 I pa ngê ɪ fa?

8 I

bɪ chɪ, dɪ fi ngɪ hɪ kɪ lɪ mɪ
nɪ pɪ rɪ sɪ tɪ ṭɪ vɪ zɪ

1 Dɪ a la ta a
2 Nɪ ngâ a na
3 A pɪ a zɪ a
4 Hê mɪ hɪ a nâ
5 Chɪ a dah ta a
6 Sa a ṭɪ a
7 Kɪ lɪ a la ta
8 A bɪ a keh ta

9 O

bo cho do fo ngo ho ko lo mo
no po ro so to ṭo vo zo

1 A hɿ a ngo
2 A fɪ ko la
3 Dɪ to tɪ a
4 A mɪ a nɪ lo
5 A ro a to
6 Mɪ ngo ko ta che
7 No ngɪ a mɪ ɿ
8 A lɪ a do fo va

10 U

bu chu du fu ngu hu ku lu mu
nu pu ru su tu ṭu vu zu

1 Fû pe ta che
2 A pû a mû
3 A lû a na
4 Buh a ru a
5 Ruh a hâk ta
6 A nu ke a na
7 Mi za nga chu a la
8 Fû a to lo va

11 AW

chaw daw faw ngaw haw kaw law maw
naw paw raw saw taw taw vaw zaw

1 Chaw a ni maw
2 Aw Mi pe ta che
3 Saw mi saw a ni
4 Lo haw la
5 Ngaw a mi a ni
6 A fa a vaw lo
7 A pa a haw ta
8 Mi na chu a paw zo lo

12 H HNU HNUNG BER

H in vauel a ti tawi

bah	bawh	beh	bih	boh	buh
chah	chawh	cheh	chih	choh	chuh
dah	dawh	deh	dih	doh	duh
fah	fawh	feh	fih	foh	fuh

1 Buh a la ta
2 Lo vah a feh
3 Na a dawh a
4 A fa a fah a
5 A lû a fuh
6 A sa ka duh
7 Bih ma ta che
8 Chu mi ch i a chuh a

13

hah	hawh	heh	hih	hoh	huh
kah	kawh	keh	kih	koh	kuh
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	loh	luh
ngah	ngawh	ngeh	ngih	ngoh	nguh

1 Buh a ngah
2 Zu a heh
3 A hah ta
4 A lu a hnh ta
5 Chu chu lawh la
6 A nu leh a pa a duh
7 A va ṭha lo ngoh ngoh !
8 Zu heh a ṭha lo

14

mah	mawh	meh	mih	moh	muh
nah	nawh	neh	nih	noh	nuh
pah	pawh	peh	pih	poh	puh
rah	rawh	reh	rih	roh	ruh

1 Ti mah l[illegible] a tha lo
2 Mi in mi puh
3 Mi naw[illegible] h
4 A va [illegible]
5 A ti pah in a na
6 A mu pah fo
7 Pah tha lawh rawh
8 Chu [illegible] a reh ta

15

sah	sawh	seh	sih	soh	suh
tah	tawh	teh	tih	toh	tuh
ṭah	ṭawh	ṭeh	ṭih	ṭoh	ṭuh
vah	vawh	veh	vih	voh	vuh
zah	zawh	zeh	zih	zoh	zuh

1	Sa a sawh ta	5	Tah aw rawh
2	A tah zo tawh	6	Tihmawh suh
3	Buh teh rawh	7	I nu leh i pa zah rawh
4	A vah a tha	8	Thu tha lo zawh suh

16 VAI EL HMA SA

ang,	ak,	al	âm	an	ap	âr	at
awng	âwk	awl	awm	âwn	awp	awr	awt
eng	ek	el	em	en	ep	er	et
ing	ik	il	im	in	ip	ir,	it
ung	uk	ul	um	un	up	ur	ut.

1	Fa a pa a ang	7	In a ût zo ta
2	Lu ruh a ak	8	A âwm a na em?
3	Ar a awp ta	9	Awng a an bih
4	Mi thi a awrh	10	Mi ro awt suh
5	Mi a eng em?	11	Duh âm suh
6	Sa a âwk ta	12	Zu in suh ang che

17 AI AWI EI UI

bai	bawi	bawih	bei	bui
chai	chawi	chawih	chei	chui
dai	dawi	dawih	dei	dui
fai	fawi	fawih	fei	fui
ngai	ngaw	ngawih	ngei	ngui
hai	hawi	hawih	hei	hui

chaih daih ngaih haih beih ngeih fuih huih

1 A ke a bâi
2 Bawi ah awm tha rawh
3 Hna bei fo rawh
4 Bui a châi
5 Fei ti fâi rawh
6 I in chei rawh
7 Dâwi a awm lo
8 Ngâwi an dawh

18

kai	kawi	kawih	kei	kui
lai	lawi	lawih	lei	lûi
mai	mawi	mawih	mei	mui
nai	nawi	nawih	nei	nui
pai	pawi	pawih	pei	pui

kaih laih leih neih nuih paih peih puih

1 A lai a kâwi
2 Ar lâwi rawh
3 Lui kai ta che
4 Lei hai suh
5 Mei alh a mawi
6 Nawi paih rawh
7 Nui mai mai suh
8 Pawi khawih a tha lo

19

rai	rawi	rawih	rei	rui
sai	sawi	sawih	sei	sui
tai	tawi	tawih	tei	tui
vai	vawi	—	vei	vui
zai	zawi	zawih	zei	zui

raih ruih suih tuih vaih veih zuih

1 Rawih ah awm tha rawh
2 Awm rei sul
3 Zû rui suh.
4 Vâi a vui
, A ke an zai
6 A tai a tê em êm
7 Mi tna zui rawh
8 Mi sual zui suh

20. AU EU IA IU UA

bauh	beu	bia	biu	bua
châu	cheu	chia	chiu	chua
dau	deuh	dia	diu	dua
hau	heuh	hia	hiu	hua
kau	keu	kia	kiu	kua
lau	leu	lia	liu	lua
nau	neu	nia	niu	nua
pau	peuh	piah	piu	pua
rau	reuh	ria	riu	ruah
tau	teuh	tia	tiu	tuah
vau	veuh	via	viu	vua
zau	zeu	zia	ziu	zuah

1 Ui a bauh
2 Mi te hâu uh
3 Lâu lui a te
4 I hre fiah em?
5 Tui a bua
6 Mei tuah rawh
7 Ruah tui a tha
8 Mi zuah rih ang che

21 A AW E I U *A I II III*

ban	bawm	ben	bim	bun
chàm	chawm	chen	chin	chûn
dam	dâwn	dem	dim	dûn
fan	fawm	fem	fin	fun
ngam	ngawm	ngen	ngim	ngûn
han	hawm	hem	him	hun
kam	kawm	kem	kin	kûn
lam	lâwn	lem	lim	lum

1 Zi dâwn suh
2 Kawm suh la
3 Mite bum suh
4 Kam tam suh
5 Tui nu in suh
6 Kal dim for rawh
7 Inu leh i pa zuh rawh
8 Mi bum him rawh

22

man	mawm	men	min	mûm
nam	nawn	nêm	nin	nun
pan	pawin	pem	pim	pum
ran	râwn	rem	rîn	run
sam	sawn	sem	sim	sum
tam	tâwn	ten	tim	tum
tâm	tâwm	tem	tin	tum
van	vawm	ven	vîn	vun
zan	zawm	zem	zim	zum

1 Mi lem be suh

2 Lei a mûm

3 Pem fo suh

4 Mi nên in rem rawh

5 Thu ṭha pawm rawh

6 I tih tum chu sawn suh

7 Sum tam i nei leh a nei lo te sem vo rawh

8 I tum a lum chu bei fan fan rawh

23

bang	chawng	beng	ching	bung
fang	dawng	deng	fing	hûng
kâng	lawng	keng	lîng	lung
mang	mawng	meng	ning	nung
ping	rawng	pêng	ring	pung
tang	sawng	veng	zîng	vûng

1 Zing ah meng la tho rawh

2 Ran nung deng suh

3 Mei lîng ip ah khung suh

4 I ka vêng thin rawh

5 Mi rin awm ring rawh

6 Sawng nâwi ṭan pui rawh

7 Hieh awm ah mang ang suh

8 Mi fing tih ang ti fo rawh

24 HL HM HN HR KH PH TH TL S ṬH CHH NGH THL

hla	hlawh	hmeh	hli	hlo	hlu
hna	tlawh	hreh	tli	tlo	hru
kha	phaw	phe	khi	pho	phu
pha	thaw	seh	thih	so	thu
tla	thlaw	thle	thi	thlo	thlu
ngha	nghaw	chhe	chhi	ngho	nghu

1 Hreh awm ah hla si lawh

2 Hlawh ngai tuah law suh

3 Thu tha phat suh

4 Lalbei an thih

5 Thla in ni a hliah thei

6 Zu in in ṭhu suh

7 Thing tlâng ah ngho a tam ta lo

8 An lal a khâ

25 AI EI AWI IA UA UI

hlai	hlei	hlawi	hlia	hluah	hlui
hnai	hmei	hnawi	hmia	hnua	hmui
hrai	hrei	phawi	hria	phua	hrui
thai	thei	thawi	thia	thua	thui
chhaih	chhei	chhawi	chhia	chhua	chhui
thlai	nghei	thlawi	thlia	thlua	thlui

1 Nau chhaih suh
2 Thlai chhiah a sâwt thei lo
3 Hmei neih a ţha lo
4 Hlo hnawih tur chu ei tur a ni lo
5 Hmui thla kan hmu lo
6 Lo a kâng hluah hluah
7 Thli sik lai in ni a ha
8 Chhih lih hlawh en tlêu suh

26

hnam	hnawn	hnêm	hnim	hnûn
hnâng	hnawng	hnek	hning	hnuk
hram	hrawk	hrem	hrik	hrut
hmang	hmâwng	hmei	hmik	hmui
hlâng	hlawm	hleng	hling	hlum
hlân	hlâwk	hlep	hlip	hlun
tlan	thlawn	tlen	tlin	thlung

1 Hnam tlâwm chawi mawi rawh
2 Khawi hnûn a tang kai
3 Mi re thei hnêm rawh
Thu thlung bawh chhe suh
5 Khaw lai ah hrik e suh
6 Mi tha in hriem an hlau lo
7 Thu tiam hlen rawh
8 Thu tha hlin sawi rawh

27

chham	chhawm	chhem	chhim	chhûm
chhan	chhâwng	chheng	chhîng	chhuk
[illegible]	[illegible]	[illegible]	khing	khung
khâm	khâwm	khek	khir	khûp
khai	khawr	khet	phing	phung
phâr	phawr	pher	phîr	phur
nghal	nghâwng	nghet	nghing	nghur

1 Chhuk leh chho a tam
2 Thil hmang tha rawh
3 Bân zai in zâwng hri [illegible] dang
4 Pawn ah khâk chhâk rawh
5 Kham ah lum hlum suh
6 Thu ṭha hlih sawi rawh
7 Sa kah tur phâwk suh
8 Isua nghâwng kawl nuam

28 IA UA

biang	chhiar	dial	fian	ngial
hliang	hniai	hmiang	hniam	hriat
[illegible]	hiang	phiat	riang	sial
thiang	thliak	hiang	vial	thliai
buang	chhuak	luang	hmun	hnual
khual	nghuat	uang	puang	sual
[illegible]	thluang	thluam	tual	ṭhuang

1 Ram phûi a thiang [illegible]
2 Riang vai tan pui rawl
3 Mi ual in hriem a tuar
4 Ruang zawng zawi phûm tur a ni

5 Tual a mi khual nuih san suh
6 Thil puang sual suh
7 Thu tha lo hnual suat rawh
8 Puak phuih haw suh

29

AII EIA EII IEI IAI IAU AIA AIAW AWIA UAI UAIA UAII UEI UAU

buaii	chuai	hliau	khuai	nguai
thluai	ai aw,	thuai,	ai in	luaih
miai	muai	niai	nuai	chuai
phiau	phuau	phiu	phiau	ziau
riai	ruai	thliai	thluai	thiau
iai uai	iang uang	bawia	hiuia	hnuai

1 Sipai an ding thliai thluai
2 Ram hnuai ah sial a che luai luai
3 Ihen zâwl a zâwl miai muai
4 Bal hla a dawt phiau phuau
5 Mi pui an zâi ruai ruai
6 An tih che chuan kal thuai thuai rawh
7 Isua kan ai awh tu a ni
8 Mi lian a dil fiau uiu
9 Chu mi chu a lian iâng uâng
10 Zâwng a awm ngiau nguau

30 HAW I AWB BAN NA

Haw rawb bo se la chı chu cn tır nân chhın chhıh na kan hmang tur a nı l e t ıngın —

... ır —pa	nite ın = mıte n
ama ın — ama n	tu ın nge = tu nnge
mı ın = mı n	rawh u = r u

31 PAIHIAN THU

1 Pa thian ın mın h na ngaih em êm maı

2 Pa thian ın eng kın fel tal ın a tı thın

3 A fel zıa leh a that zıa kan hre theı

4 Pa thian ın thıl th u tam tak a sıam leh thın

5 Pa thian chung ah do ıla kan chung ah a pawı ang

6 Tng kım Ama thu thu ın a awm thın

7 Fûr leh thâl nı pu l thlı sıl te hı mın ıel ah thın

8 Pa thian pa kh t h n a awm theı

9 Pa thian Thu bo ral u ın leı leh vân a bo ıl /âwk ang

10 A Fa pa mı su ıl tl ın nân a pek a ham hın hma ngaıh na dang t awm lo

32 SA VA TE

Va kul	Va zûn	Kâwl hawk	Chhim buk
Va pual	Va-hlah	Dâwn thang	Hrang ku
Va hrit	Va hmim	Kâwl rit	Peng leng
Ram âi	Va chhêm	Chhâwl hring	Thloh pui
Va-rung	Va mû	Thleh hmiâr	Tlai beih
Va zâr	Vai va	Tawl lâwt	Tuk lo

1 Mu chi te n sa an ei
2 Kâwl hâwk thâu a tha
3 Ram par va leh va ri haw sa a tui hle
4 Peng leng leh va mûr a thlâwk rang ber a Va châ a thlâwk hla ber
5 Chîn rang leh bâwng a mawi ber
6 Thu ro a nun nêm ber
7 Va kul a hrâm tha ber Va pual leh kâng hlâi a hrâm ring ber
8 Ki ieuh in a bu a chhep tha ber
9 Tuk lo a thlâwk tâwi ber
10 Ching pi ri nu a huai ber a va kul a lal ber an ti

33 RAM SA TE

Kei te	Sa vawm	Sai	Tang kâwng
Sa kei	Sa thâr	Zawng	Sa tel
Sa mak	Sa tlûm	Ngau	Sa rual
Sa zuk	Sa nghar	Biang	Sa ri tawm
Sa khi	Sa zaw	Aw le	The hlei
Sa phû	Che pa	Va hluk	Sa hmai tha

1 Sai a lum bei a a hman tlâk em êm bawk a
2 A man cheng sâng a thing thei
3 Sakei a fing a a huai bei a
4 Sa mak vun leh kha bu kâwm siam tuin an hman
5 Sa vawm a l hiwi thei a lam tnei
6 Zâwnga tuai ai ngâu vin a tuar
7 Sa zuk ruh leh a ki sa mak tin hri veng tui in an hmang thin mah se a sâwt lo
8 Sai te sa nghal te ching hnia te a ruai in an awm thin
9 Sa kei te sa vawm te sa mak te a mal in an awm thin
10 Sa then l hat te sivi l m leh sa ngha lamah an tel a then l im leh sangha lamah an tel

34 THU FING

1 Nimhlei n taw peng a nei
2 Mi sual in an ât mu an lem
I ai l m pawn pui tah tui ang e mi
4 Se l h hn n e kaw i khur ang
Mahni in fak leh s hi ng l ah eng mah i bet k
6 A tna l im kawng a chho a chhe lam l awng a phei
7 Lal ngai l lal a na an lal a khâ
8 I ung pui pawh lung tê in a kam ki loh chuan a awm thei lo
9 Vawi in a ti tur nak tuk a ti a n khêk suh

10 Thing pawh a kâng a that leh a rah a ṭha a kâng a that loh leh a rah a ṭha lo
11 Mi fing in a fin man a ei seng lo mi â in a ât man a chawi seng hek lo
12 Kawi pawh a kâwm a that leh a rah a tha a kâwm a that loh leh a rah a tha lo

35 SA NGHA TE

Ngha bual	Ngha chûn	Thai chhâwni nu
Ngha ngiâi	Leng phâi	Ngha-thing hâr
Ngha sen	Ngha-dawl	Ngha fung lawr
Kâwng hiam	Ngha vawk	Ngha mei suih
Dâwn ṭial	Ngha-khing	Ngha kul ram
Ngha tun	Ngha phêk	Zâwng du hi nu

1 Ru in sa ngha an vui a
2 Tui a kam dawn in ngawi an dawh ṭhin
3 Zâu ah lên an deng bawk thin
4 Ngha tun leh ngha sen an man tam ber thin
5 Ngha hiah leh ngha bual in pangang an ei thin
6 Kâng tak te khang ding te hling khang te sa ngha vual nân an hmang thin
7 Ngha thing hâr leh dâwn ṭial a te ber a ngha rûl a sei ber a
8 Ngha vângte ngha sente ngha phu serte a mâwi ber âwm e
9 Sangha chi sing ai a tam a awm
10 Tui fin ilat ah sa ngha sial ai a hrawl thing ai a sei a awm

36 BUH LEH THLAI

TAI —	BUH PUI —	THLAI AN LIN —	THLAI —
Pho [illegible]	[illegible] buh	Bal	Vai mim
Mang khâwng	Tawi pui	[illegible]	[illegible]
Rêng kâwi	Buh bial	Kawl ba hma	Kang hmu
Fa zû	Vai buh	Buh tun	Hma zil
Châng mân	Fa rel	An tam	Dawn fawh
Kâwng lâwng	Kuang ngo	Vai hlo	An thûr
Lian rân	Ui tho buh	Lâ	Hmar cha
Chaw rui	Pal buh	Thâl vuâi fû	Chang khâ
Tai [illegible]	[illegible]	Bawk bâwn	Be pui
		Chhawh chhi	Mai pawl

1 Thing tlang ah hian buh tam tak a awm a
2 Ram phai ah leh tlâng zo vah tuh tui a dang lam
3 Mizo buh leh S[illegible] ram buh a dang lam vek
4 Hman lai chuan in se hmak ah buh a to va a tha ta a an zir ta a ni
5 Tawi pui in [illegible] zo a duh fazû in thing hmun a duh [illegible] buh pui [illegible] vah a hmin thei lo
6 [illegible] a duh dam [illegible] thei lo va
7 Vai hlovin phul raw bul a duh a hna zûi a ti bei an ti
8 Mau buh mau kaw chhûngah an hmu hma sa be an ti
9 Buh pui zo vah a vawh lu tuk a vângin a hmin zo l[illegible]
10 An tam leh mai an an hmang tam ber

37 THING TL

Khaw chhak a awm —		**Khaw thlang a awm —**	
Then	Far Thei tê	Pang kâi	Thei kawr âk
Lên lâng	Thei pui	Sial lu	Vawm va tê
Sa sua	Kei ang	Sai tni	Sa ra tuh
Chhim a awm	Thei khaw kham	Vawng thla	Lai saw ral
			Luak thei
Aizawl vêl ah Thing pui (a zîk tui in theih) a awm			Pi chil i mim
			Pêi tê

1 Muk ril leh khaw reng ril leh len lâng leh thing ri ril a tlo ber
2 A dawt ah chu in thlan vawng leh her se ril a tlo ber
3 Vang leh khawi tûr a tlo lo ber
4 Phun chawng leh pâng lo vah hun in a pâi
5 Phuan ber leh thleng reng a ram bei a
6 Thei fei mûng leh hei se a nel ber
7 Thing sia a tlo va an hmang tam bawk a
8 Phuan berh pui leh thlan vawng a deh nuam bei
9 Thing vân dâwt leh la ng thing a sâng thei bei
10 Thing dawl leh ch r i han thei bei

38 PATHIAN

1 Mi zawng zawng in pa pa hnih kan nei theuh lei a mi leh vân a Mi
2 Kan pa te n min chawm a min vêng a chu vâng in an mahni kan awi tui a ni

3 Pa thian kan Pa [illegible] mi kan Pa ropui bei a ni
min siam a vâng in [illegible] thlah te kan ni
4 Ani chuan nun na [illegible] pe a Amah lovin kan dam a
thei lo vang a kum khua in min vêng a
5 Pa thian in [illegible] te [illegible] te thla te ai si hote a siam
a thil min pek zawng zawng hi Ama ta a ni vek
6 [illegible] hranpa a awm lo [illegible]
Ama khua leh tui kan ni
7 Pathian hrênah daw van kâi ila kan chung ah zah a
ngai thei kan nu leh kan pa ann a tha zâwk
8 Pa thian in min khawng ngai êm êm a min chhandam
tur in kei mahni [illegible] al ai in a Fapa thi turin
a pe a
9 Isua thihna a vâng in kan thil tih sual a ngai dam
thei a Ama hnen ah kan kal thei
10 Aw Pathian [illegible] vel ah hi in min chhan dam la
min hruai [illegible] tawng tui theuh vang [illegible]

39 HNAM TE

Lusei	Khawlhrin	Zawng te	Pai te	Hâu hulh
Ral te	Ren thlei	Vai tê	Zâ hâu	Tlâng lâu
Hnam te	Hiang chir	Thing te	Ro te	Chawh te
Khiang te	Ngen te	P tu	Vai phei	Fân ai
Hmar	Darlawng	Thau tê	Hual ngo	Pâwi
Lakhei	Chhak chhak	Thang luah		

1 Hmân lai in Mizo ram ah lal chi bik a awm lo ve
2 Hnam tin an mahni tawk in an lal

3 An indo va a ngam lo apiang mi khua ah an lut a
4 Chu mi hnu in Hual ngo leh Chuau ngo te Chuau-
hâng nên an lal a
5 Tin chu mi zawh ah chuan Ro khûm leh Zâ dêng
te Chên kual nên an lal a
6 Tin chu mi zawh ah Pa lian an lal leh a
7 Chu mi hnu in Sai lo an lal ti chhuan riat emaw a
ni ta
8 Suk tê leh Pawi tê erawh chu rei tak an lal a ni
9 Lu sei te n lal an in chhâwk thin a a lal ngai an lal
reng lo
10 Kan vela mite erawh chu Pawi tê te Vui tê te
Suk tê te Hual ngo te Thâu te te a lal ngai an
lal reng a ni

40 HI ... H AWM I O TL

Sih	Tui va mit	Sa tl...	Lei chat
Bûng	Thing lu bûl	Lei ...	Tui lût
Sâr thi	Thing zung kâi	Lei ruang tuam	Zawng lu ro
Fâng far	Thing sai hri ...	Hau hûk thihna	Chhâm êk

1 Kâwn ah ram huai a liam bik lo va
2 Lung pui leh thing lian in huai a nei lo
3 Kep tuam nen rul ke nei nen sai nen hmu mah ila
kan thi bik lo vang
4 Zam zo-vin ram hu i hnen at ... min hum him thei
lo vang
5 Thing sai hrua nên thing zung kai nên thing hlâng
nên fâng far nen a hlauh awm lo

6 Sa kei leh sa mik ti hlum mah ila hrem I an tuar bîk lo van。
7 Khaw kâng leh sa kei seh awm ni khaw tui i ni lo in sak pui leh lo feh sak a sâwt zâwk
8 Sih a hlauh awm lo va tui bawlh hlawh in ei awh ia
9 Lo va in thiwi hi en。mih a sawt lo va Iini thawk ila Pa thian in lo lam mal a sawm sak in。
10 Ran in thla iau a neih loh i vâng in thlai chhiah a sâwt thei hek lo
Mi hring hmel ma bei MAHNI a ni

41 RAN NUNG HNUAI LENG

Chhim tai vang		Nau chaw thing bawm
Fang hmii	Su hmai thui	Ke tam i nu
Lang tial	Phing。phi hlip	Pu vân a saihlum
Tiau hmî	Tang kâwng chaw	Hnawm tin phur i nu
Khau hriang	Pi buh den。	Thiam thai nu mawng tawlh
Chaw ke	Bawk bâwn iul	Khaw mual kâi kuân。

1 Fing hmii i fin。b i i i chak ber
2 Pa ngang nlin。i hlauh awm lei
3 Chaw ke in lal a hlawh sawi in an chaw a thin
4 Phing phi hlip in Vai han an el a aisi lâk a tum an ti
Puvâna aihlum a in hum him nin a in zial muar thin

6 Tâng tial kaw chhûn ah pu vâna sa rep a rûk a awm an ti

7 Ui hlt taw lai lir hnûk tur leh si lai tê kâp tur in a khâwi thei a ni

8 Ruah sur dâwn in per pâwng in a vûng a chhuah tl in

9 Khau khuap in a thih dâwn in a tui a paum tur an ti

10 "Lai king in Thlân rawk pa khuang chawi in ruai an theh a leh lamah awr a dum a leh lamah zawi a sen a an ti

42 NAU PANG FUIH NA THU

1 In nu leh in pa hau suh ulung chawi mawi iawh
u An ni n an theih tâwp in kum khaw kha leh chen
an dawm che u kha hai der in theih nghil suh ula hre
reng rawh u

2 Mihring nu leh pa vua a tui thlâr a velh hi then
awm te tân pawh a zah pui awm tih in hria e tlâwm leh
zah dâwn lovin in nu leh in pa te sawi sa suh u

3 Amah erawh chu thil tih sual leh tha lo lamah an
fuih che u chuan in nu leh in pa thu ni mah sela pawm
chuang in ngai na chuang suh u

4 Nu leh pa chu kei mahni min en kawl tu leh min
châwi ian tu an nih a vang in tui thlâi a velh a hauh
va chêk sawlh hi mi hring nut hmu ah pawh a mâwi lo
êm êm a ni

5 Pa-thian mit hmuh leh ngaih pawh in thil mawi lo tak a ni bawk a ni Tin in nu leh in pa in chhûnga in awm in in nu leh in pa zah na tur thil eng mah ti suh u

6 In nu leh in pa te in chhûng a awm chung in thil eng emaw ro pui denh rû ula a nei tur a a nang mahni ai in in nu leh in pa te chu na sa tak in an zak zawk êm em ang a

7 Then leh rual zing a n pawn men na hrẹ lo vin an awm ang a Nang mahni pawh in zak bawk ang a Nangmahni pawh mite n He mit fa hi chuan kut kem a nei e tiin an mit mei theuh ang che u

8 Eng lai pawh in mi huat thu tur leh mi duh loh tur thil tih tum suh u mi duh loh zawng na sa tak ti ula Pa thian pawh in in chung ah hlei a len thei ang che u a then rual lakah in hming pawh tha lo tak in a thang lawk ang a

9 Ka nau te u heng thil sual leh Mizo dân mâwi lo leh zah thlâk thu tur chu pi khat mah tih tum suh u thu u ha tha lo tih mi zawng zawng in an huat hi

4 III THU

1 Tei hi a mûm a ni thla ang in bo luâk ah a awir a ni a len a van g in zâwl ang in a lang

2 Kum khat (ni 365) leh dâr 6) ah ni vêlah a he chhuak a ni khat (dâi 24) ah a in her chhual bawk a

3 Lei a hei vêl leh a âwn bawk avâng in thla sik
leh fûi, nipui leh favâng a awmi a ni
4 Lei chhûng ah mei lian pui a awm a chu vâng in
lii a nghîng ţhin a tlâng pawh a kâng thin
5 Lei pâwn lam lei lung hlîi a ni a tlâng a awm
a ram zâwl zâu tak a awm bawk a
6 Khaw muril ann tui fin riat hmun thum in a zâu
zâwk a thûk lam pawh mêl nga a tling thei
7 Lei vêlah thlang lamah kal zel ila kum rei tak a
chinah chhak lamah kan lo thleng leh ang
8 Hmui fâng tlâng ann a ţhen tlâng chhâwng nga-in
a sâng zâwk mel nga leh a chanve a sâng a awm
9 Luithen khat mêl sâng thum te sâng li te in a sei a
mêl khat te mel awm te a zâu a awm bawk a
Ni leh thla in tui fin riat a luan let tir ţhin
A then ram ah te mi lum êm êm a Chhim Tâwp
lam leh Hmâr Tâwp lam a vawt êm êm a vûr
hlîi a ni a

44 MI HRING

1 Lei chung ah hian mi hung an tam êm em a tlûk
leh dm âwn lh t leh vai bel chhe tak nga an
awm an ti
2 I a thian-in lei chung zawng zawng a awm tur
in hmun khat vek in hnam tin mi a siam a
3 A hun te in a r l a an awm na ri te pawh a
kham a

4 Mi hring hnam nga ropui an awm a —mi dum te
mi sen te mi buâng te mi eng te mi ngo te
5 Nimah sela chi khat kan ni a mi eng an tum bo
a mi ngo an fing ber a an lal ber bawl a
6 K[illegible]n vun a dang lam hi l[illegible]n awm ni ram zu [illegible]
[illegible]
7 Hêng hnam ng[illegible] zîng ah hian hnam pui t[illegible]
an awm a tin hnam tê tam tak a awm leh a
8 Hnam tin zîng ah dân dang lam a awm fo [illegible]
nimahsela mi hring sual zia a in thu hmun fo
9 Mi sâng tak an awm a mi hiavl tak [illegible]
bawk a mi tâwi tak an awm bawk a
10 Mizo biâng ruh a bâwk a an hnâr ngul a hniam
an mit a sâwl a an chal pawh a t[illegible] a

45 ISUA THU

1 Pa thian in khaw [illegible] hma n[illegible]ub em êm a ch
ti chuan a Fapa mal nih chhun a pe a
2 Isua a Fapa chu chu tuan ata a Pa Pa thi
hnênah a awm a lei ah mi hring angin a
piang a
3 [illegible] in ngai tlawm em em a chu ti nun mi tai
tak a chhawi nawi thei in[illegible] a
4 Thu tha tak a s[illegible] fo va thil mak tak a ti b[illegible]
a mi hring that na tui a ngaih tak h bei a
5 A Pa thu Thl[illegible] Thiang hlim thu Vân tl
mihring thu sual thu dam lai tau leh na k[illegible]
thu a hrilh fiah bei a

6 Ram huai a hnawt chhuahl a mit thi te a kai tho va mi hring ril iu pawh a hria a a ti thiang hlim a

7 Pel lo takin Isua an ngaih tuah a thing kiaws chungah an khêng bet a a nun a pe a kei r iah n lu a aw

8 Thlân ah an phûm a ni thum ni ah a tho leh a tin ni sawm li a chinah vân ah a han chho leh a

9 Vân thut phah chungah a thu a lei leh vân chungah io a rel a na kinah mi zawng zawng ngaih tuah turin a lokal leh ang a

10 Isu a n min hma ngaih l ma sak a vâng in Amah kan hma ngaih tui a ni Ni kin ni ah chuan min kai tho leh ang a Ama hnenah kum khua a awm tur in min hruai ang a

46 THLI TE

Thei hâi	Hrei râwt	Zâwng bal hli
Thei vawk êk		
Tuai thlêng	Tuai ha b t	Thei pa ling kawh
Cheng kek		
Thei ha	Thei kel êk	Tuai iam
Bil thei		
Sen hmui	Kawi v awm va	Vuak dûp
Thei khuang thlûp		

Thei kêl ki	**Hrui pui thei**	**Châng dam**
Thei kawrâk	**Sun hlu**	**Mit perh**
Hâi favâng	**Hâi dai**	**Hâi lung mâwl**
		Hai a ...

1 **Thei hâi te tât kâwng te thei pang kâi te vuak dûp te a tui bei**

2 **Thei tit te thei pui te thei bâl te a thlum In thawi nân thei bal an hmang mah se a sâwt lo**

3 Thing rah ni lo vah chuan ai dû a thlum ber Santêr ti dam tur in thei hâi hmin a tha lo

4 Tlâng sâng ah hmui pui thei te kei fang te kei pui t thei rin nên a tam

5 Phai ah chuan bîl thei te thei hâi te tuai rum t a tam

6 Thei thur ah chuan sun hlu a tam b

7 Thei bâl a han deu ... ei t ... a tan

8 Chhûia n chêng kek a lawh dawn in a ban ... i n... si a hung h a l ... n theih ... a vâng in thei lo

9 Im ... a bai ... chu ni sela he ti ... a ti tui ... ti a a ku ... kû a a thlah leh ţhin a

47 SUALNA

1 Mi zawng zawng mi sual kan ni kei mi sual ka ni
nang mi sual i ni amah mi sual a ni Kan sual zia kan
hai zo lo

2 Sual nei lo vin tu mah an awm lo Sual in min
ti bo ral thei Pa-thian pawh a ti vui

3 Sual thuh rûk theih a ni lo Kan zêp tui a ni lo ve
Thu phâ kan châwi tui a ni Chham phual mai mai in
ti reh thei lo

Sual kawng a zâu êm êm a ni a A bul ah nuam
tak in a lang a ni a A tâwp ah hreh awm tak a ni a
Sual kawng ah hal suh

5 Mi sual sual kawng ah an kal thin Mi sual pâwl
zuh Mi sual in an thlêm thlûk loh nan che fim khur rawh

6 Mi sual in dâwt thu te thu tha lo te thu bawlh
hlawh te an sawi thin An mahni dân zir suh Thil
ti sual tui a min tirh chuan ka ti tur a ni lo

7 Thil ti sualtu te in uirê hote mi lem betu te
rûk ru te dah am te zuiui te it sik te an nin loh
chuan vân ah an kal thei lo vang

8 Thil ka ti sual tih ka hriat veleh ka bang tui a ni
I a lung ngai tur a ni a ka zak ni a ni a ka sim tui
a ni

9 Ka rilru in ka thu sawi in ka thil tih in thil ka
ti sual tur a ni lo Ril ru sual lo vawn mawlh hi ka
sum fo tui a ni

10 Pa thian in sual na a haw êm êm a nima se la
nun khaw ngaih leh I u a n min tlan a vâng in Amal
ring i'a min ngai dam thei a sual hneh tur in min
tan pui thei bawk e

48 NA TUR

1 Nau pang tê in eng ioah a la hre mang lo va
ebr v r c A h il ah eng kim zu
tan la a tâwp lam a awl zâwk ang
2 Piang sual te nui an suh la i chunga mite
tt sik suh Nau pawh i ni thei a i ta'k sa a chhe
thei a i a thei a thl in ah mi ie thei angin an phûm
thei ang che
3 Ran nung ngh u i suh Mi hring in kan tuar
angin ran nung pawh in an tuar a ni Rante pawh
khaw ngaih tur a ni e Mi ti duh dah suh
4 I dam pawh in i aam lo pawh in fa tak leh in ch i
tal in awm fo rawh I lut te i tin te i hmu te i sam te
i puan te leh i pang z wn zawng fai takin ti rawh
Mi dam lo an lawlh hl wh hi an dam loh na tur a
ni zâwk e
5 Tn lo a m u mai a i hmuh a piang in lâwm thu
sawi 'a e si l na z n suh I nei chuan em
rawh
6 N un tal in Pa tl i n Thu chhiar fo rawh Leh
kha lu zawng zawng un Baibl a tha ber a ni Thu
dik tak leh thu t ng leh khaw ngaih thu a ni Thu tha
lo chhiar suh

7 Mi lehkha thawn phelh suh Leh kha i en an
phal loh chu en suh Mi thil te hmang tui in dîl lo vin
la suh Mi kawng dâl in ding suh mi in hna an
thawh lai in dâl suh

8 Hreh awm tuâr zir rawh Thil hai sa tak ti
tui in bei fan fan tawh rawh Thu khat i zir hnu in i zir
zo tawh tih ring suh Skûl a i zir zawh hun in i zir
tan a la ni

9 Nang mah aia upa zâwk a piang ṭha se la an
thu ngai thla rawh Ni mah se la thu tha zâwk sawi
tur i nei a i in rin chuan hlau suh la sawi rawh

10 Pa thian hnenah ṭawng ṭai rawh Mi dang ṭhat
na tur ti fo rawh I nu leh i pa thu âwi rawh nimah
sela a that loh chuan âwi tur a ni lo Ni iuk lai tai ma
tak in hna thawk rawh Chawlh ni ah Pa thian châwi
mâwi rawh tin Pa thian in a châwi mawi ang che

49 DAM LAI A HLAWH TLIN THEIHNA

1 HRIAT NA TAK Skûl a zir that tur a ni hriat na
nei apiang i hmang tur a ni Hriat na lo vin hna
thawh tih fel theih a ni lo

2 NGAIH TUAH THEIH NA Buai ni ah lo awm la
thla mu ing takin ngaih tuah rawh Tnâwk khat an a
tha zâwk tih tur ngai tuah theih hi a siwt em ma a ni

3 TAI MAK NA Tha tak in i hlawh tlin theih nan
hei hi a pawi mawh bei Chak takin hna thawh zêl tur

ı nı Kut khat ah ı h ıh hun ın kut dang ın a chhâwk tur a nı Thıl khat tıh ı nın veleh thıl dang tı ı ıwh I hna ı thawh zawh veleh hn ı dang tıh tuı neı fo ıawh

4 TIH DAN ... lutuk thın a ... an buaı thın a englo an zawn ın h ns ı tık ın an tı thın a A hmun tak ah engkım dah ıawh a hun tak ah engkım tı rawh

5 IN RIN THEIH NA Mı ın ... an khaw ngaıh che avang ın hna thawh hmuh beı seı suh Eng lo ı tı theı tıh rıng rawh

6 REN NA Eng lo ı duh loh chu leı suh tang l a te pawı a te khawh ıal maı ın u suh Thıl te tak tê pawh ren rawh I khawh ıal aı ın ı chan ı tam zâwk fo tur a nı Tang ka te chaw te puan te hman ı ua te ıen fo rawh Hun pawh tı khaw tlâı suh I bat a pıang pe rawh

7 BEI THEIH NA Eng lo ı tı ın a pı ıng hlen rawh eng lo ı tan a pıaı g zo ... Buh kan lak theıh hma n ... leh ... tuh tur a nı Rah tha beı a hmın hal l ...

8 ... HANG THA He mı lc vın dıl tal ın ı hlawl thıng theı lo vang Mı awk hrawl a hlawh thıng rıh th ... a nı mahse lı a tlu phut theı

9 PATHIAN ... Tha tak ın ıêl mah ıla Pa thı malsawın sak na ... ın tuı a nı Kan khaw sal thu k ngaıh tuah tı ı aın nımahsel ı Pa thıan ın ro a ıêl a nı

10 IN THU NUN NA In thu nun leh in sûm tur a ni Eng mah khêk tur a ni lo I hna thawh tur thleng hai suh la bei nghâl rawh In veng tha rawh I tih zia nghilh rawh A tha lam bei sei rawh Mi zawng zawng zah rawh Law [illegible] Tûk [illegible] awm theih chuan pûk suh i neih chuang chauh pûk tu rawh

50 LUSEI RAM

1 RAM RI TE Chhim lamah Sa ti kâng leh Ar ra k a ram nên a in ri a hmâr lamah Si hlawt leh Hring-chân leh Mei tei ram awm a

2 Thlang lamah Rêng pui leh Sa ti kâng tlâng a awm a chhak lamah Pâwi leh Suk tê ram a awm a

3 TLÂNG TE Hmâr lamah Ruan tlâng Lung tla nghîng te Zâwng ek te Mawm râng te Ar tlâng te Chalfilh te Tawi tling te Hmui fang te Dûr tlâng te Rei êk te Vachhe tlâng nên

4 Chhim lamah Tho râng te hâwl hâwk te Mual thin pui te Pu ian te Hrâng tur zo te Lung lei tlâng dung nen

5 LUI TE Tui ruâng te Tui vai te Tui rewl te Tui rial te Tlawng te Tut te hmâr lamah a luâng a khaw chhak Tui pui te Tui châng te Mat te Dê te khaw thlang Tui pui nên chhim lamah a luang An vaun Bengal tui pui ah an in fin

6 A then KHAWPUI LIAN deuh —Hmâr Van phunga Kawrûma Suak hnûna Hiang vunga Lal hri na Hian chhuana Lal buia Lal thang vunga

Ai zâwl leh Lung lei khaw pui an ni

7 LAM LIAN —Aizawl a tang in Himg chai thl n in Dûi tlâng lamah lam lian i awn a Aizawl a t n in Tuirial ang ah (Tipai Muk) Sairâng ah Cham phai h Vanlai phâi ah leh Lung lei thleng in lam lian a awm bawk a Lung lei a tang in Tla bung ah Pal im ah leh Serkawi ah lam lian a awm bawk a

8 Lawng tê te Tui ruang ah Tlawng ah Tui rial ah leh Tuipui ah an lo chho thin Ai zâwl leh Lung lei Sai râng leh Tla bung ah Tipai Muk ah nên dawr a awm a Chûng hmun ah te chuan dam dâwi in a awm bawk a Cham phâi nên Vân lai phâi nên Sialsûk nên Kolos ib nên Hmun 50 ah te skûl a awm bawk a

9 Mizo ram hmun hnih ah an then a—Hmâr Chan leh Chhim Chan Mihring sing kua ah a leng tawh lo in pawh sing hnih lai a awm a

10 Kum khat ah in tin in leiman cheng hnih an chawi theuh va In 15 atân silai pa khat an nei a

51 NI TL THLA TE AR SI TE

1 Ni chhûn lal a ni thla zân lal nu a ni Hmar lai in mi in ni an be thin Tûn lai in thla in mi a la ti thei in an ring a

2 V ın a nı te thla te aı sı te a lang a nı Nı dang taımtak a awm a an hlat a vang ın ar sı te angın an lang a nı Nı leh thla pawh an han fe an hlat avâng ın tê tak te tê ın an lang a nı

3 Nı vêlah aı sı pa ınt a he thın a chu mı nı sı pınıt zıngah leı pawh a tel ını Nı sı dang a tang ın en sla leı hı aı shı ang ın a lang ang a

4 Nı ın leı hı a hîp thın chu tı chuan ın heı ın heı vêl mah se la nı atang ın a kal hla theı lo A kawng hluı ah a kal zêl thın Hla tak ah kal se la leı a vawt lu tuk ang a hnaı tak ah kal se la nı a lum lu tuk ang a

5 Nı pawh a ın her thın nı mah sela kan rın ang ın a her vêl sı lo va Leı pawh chu a lang sı lo Nı pang ah a dum te tak tê en tlang ın a lang theı mêl 25 000 a zau an tı

6 Thla sık laı ın Dı sem baı thla ah nı a hnaı ber tûr laıın June thla ah nı a hla beı A âwn ın leı a awm vâng ın thla sık laı ın nı luın kan hıc mang lo

7 Nı tlâk ın ıam dang ah a en ta ah a nı He ta chhawrtlâk lâwm her pang leh lam zan a nı Mızo ıam ah an thawh laı ın Sâp ıam ah zân laı a la nı

8 Leı aın nı khı hmun maktaduaı khat leh nuaı hum laı ın a han zâwk Leı a tang ın mêl vaı bel chhe rua leh mak taduaı hnıh leh nuaı kua laı a nı (92 900 000) Nı 25 ah a ın her chhuak

9 Thla khat a n thla in lei vawi khat a vêl chhuak a ni vawi khat a in hei chhuak bawk a Thla thai k in ti thin nimah sela thla ding a ni lo ve Ni in thla chan ve leh lei chan ve a ti êng thin a lo ni zâwk

10 Ni leh lei in kar tal ah thla a lo awm a piang ir thla in ni a hliah a Ni awl in a lem kan ti thin Thla lei a tang in mel nuai hnih leh mel sing thum leh sang kua lai a hla a ni (239 000)

52 LAL THLAH TU THU

Ṭha ngui a n Chawng lûta a hring a
Chawng lûta n Thang manga a hring a
Thang mâng a n Sai lo va a hring a
Sai lo va n fapa pa hnih a nei
Chung nunga leh Lian lula
Chung nunga n fapa pathum a nei a
Lal sai lo-va leh Cher a leh Ro hna a nên
Lian lula n fapa pa thum a nei a
Pu kawla nen
Dâr pui lian a nên
Dâr man kual a nen

DAR LIAN KUAL A THLAH TE —

Lal chema	Kham hana	Lal buta
Than ṭhuama	Lal hnûna	Lal thang vunga an [illegible]

CHER A THLAH TE —

Do khuma	Kâm lova,	Seipuia

..al burha	*Chhim* Lal hrima	*Chhim* Lalluauva
g hana	Ro chung nunga	Vânchheuva
uta	Lian khâra	Zabiaka
g phunga	Tawn hlelha	Thanzâma an ni

A THLAH TE —

	Ro hlu pun	Sangviala
	Khaw chhak	Lianzâma
huana	Lal bura	Vân phunga
ma,	Thang hula	Lal sa vûta
upa	Lal luaia	Lal iuma
na,	*Khaw thlang*	Lung hana
	Lâ thang vunga	Ral thianga
	Lal zika	Than hrânga
a,	Hrang kûnga	Khaw vêl thanga,
	Hiang vunga,	Lal hleia
	Hmar Lal hrima,	Lal sai lova
haña,	Lal buta	Lal sakeia an ni

53 CHHINCHHIAH DAN THU

kawma a ni, i hmuh chuan tlem in i châwl tur sawi lai a châwlh na deuh hlek ah bian dah

pema-kolon an i, kawma aun iei deuh chawlh

He mi hi *kolon* a ni semi kaw la vn nn rai leh zui i châwl tui a ni

Banna chhin chhiah ni thu kam khat tâwp ah an dil thin a haw i awb hin in a zui tur a ni

? Inu zawh na chhin chhiah a ni Heti hian I dam em

! Thu mak chhin chhiah na a ni H ti hian A v ropui em

Inu in zawm na a ni He ti hian Lusei English

Mi dang thu sawi chhin chhiah na a ni Lali Zir rawh a ti

Haw iawb banna chhin chhiah a ni

^ Thlûk sei tur a ni—â âw ê î ô û

&c An zia tawh hnu angin a awm leh tur a ni th nawn a n

= A hma in leh a hnungah a thu hmun a ni

A chunga mi ang chhiar leh tur a ni zêl a ni t hriatn

¶ Thu kawng khat chhin chhiah na a ni A bul ah dah th

* † ‡ § Hêng hi thu hilh fiah tui nnungah an dah thin phêk thlang ah a awm leh thin

1 2 3 te pawh thu hmun in an hmang bawk

( ) Thu sawi a thu tlêm hilh fiah na an telh apiang k chhin chhiah chhûngah hian an dah thin

A chhûnga thu rın seı tak ɿwm ɿun zıuı ‘ık a dah theı Rın khat a an zıak theıh loh ɿpıɿngın hetı hıan ın khung ɿ ɿ chhûnga mı chhıaı hlen tuı ı nı tıh en tıı nân

He mı hnunga a zuı ɿpıɿn a h ɿ ɿ thu c ıı a nı tıh a en tıı

] He mı nên ın thu an khung chu awm lo theı a nı tıh a entıı Heı hı thu kawng hrang a nı tıh a en tır

Zıak hmaıh dah leh na a nı He mı d ıh na a a chunga thu chu dah tur a nı

Tawrawb han Thu kɿm khat bul ah te thu dang bul ah te Pathıan mıhrıng khuɿ ıam leh engkım hmıng tak te hawıawb hɿn ɿ zı ık tur a nı

54 LFHKHA THAWN

hêk kıt chhak dıng lamah ı khaw ɿwmna hmıng leh tarık zıak rawh Tın a thlang veı lam deuh vah ! Ka pu emaw Ka thıan emaw zıak tur a nı Tın ı thu sawı tur rın thlang dır lam deuh ah tan rawh Tın pnĕk ın dawt zêl ın zıak hlen rawh Tın a tâwp ah chuan ın sawı rawh

Heti hian — Mission Skul
Aizawl
May 22na 1903

Ka pa duh tak

Tûn lai in in la dam tlang em? Ka thi in te leh ka unau te chan chin min hrilh lang in ka kâwi lawh hual te kan sava bu hual te kan rah tlân kam hual te nên khân eng tin emaw an tih tak? Min han hrilh ang che

Tun lai a kan vân neih zia mai chu mi in an ti thin Sâp iam a zii man an chawi tu thin chu tih avâng in mi nazawngin a zir theih loh Nakinah zawng chu t ang chuan a la awm pawh a awl a ni an ti thin Chu tih avâng in a awl lai hian ka nau te kha an zii theih dawn veleh i zirtir ang u! Awm tu mai suh u

Na kin hunah chuan thil dang tih tui leh hna thawk pawh a lo ţûl lutuk thei ang a Khâng lai khân lo zi ve tâk tur tiin kan la in chhir leh ang a

He lama ka la awm hi a sâwt êm êm in ka ring a hau sak na zawng a ni chu ang ka ti hlei lo ... deuh Pathian lama rilru lam lêt te rilru zâu tir deuh te mihring mit hmuh a fel na te nen kan zir thei a Min zir tir tu hian tang ka aia ro-pui zawk min pe a lo ni ang a Kan hun hi tha takin kan hmang tur a ni

Tin hna thâwk a zawng min la phût vak rih suh u Kan thlah tu te khân heti ang hi an hmu ngai lo Nimah sela Pathian lehkha thu hi kan pawm loh chuan ka

thlah tu te ai khân kan sual leh rual zâwk thei e Fim khur takin ka lo awm tur a ni ang

Mi sual chu dâwr kâi a len leh in fiam mai mai hi kan duh zâwk a nau pang thu eiawh chi nitin s ûl ah an kal a thu tha pawh an lo hre deuh va an fim khui tnei zâwk a tih tur awm apiang pawh an theih tâwp in an ti bawk thin a

Dam takin awm rawh u ka thian te hnênah Dam takin lo awm rawh se a ti e han ti ang che aw! Kei pawh Pathian avângin ka dam ang chu

I fapa i khawngaih
Chhun thanga

55 ZING ṬAWNG TAINA

Lal pa kan Pathian mi khaw ngaih, mi ngil nei i ... Ni zân ah leh ni tin kan that na tur i ti thin Kan sual zawng zawng Isua Krista a vâng-in min ngai dam ang che Vawi inah nang mah ngai tur leh i ṭawng ... turin min ... ang che I mi ... in eng kim kan tih leh kan sawi lâwm thu chang rawh se Tin kan thih hnu in van ah i hnên ah min awm tir ang che Isua Krista avângin Amen

56 CHAW MAL SAWM THU

Aw Pa thian chaw leh thil tin rêng min pêk a vâng-in lâwm thu kan hrilh a che Eng kim ah nang mah chawi

mawı tur ın mın puı la mal mın sâwm sak ang che Isu ı Krıs ta a vâng ın Amen

57 PATHIAN THU SAWM

1 Keı mah lo chu Pa thıan dang neı suh
2 Mı lem be suh
3 Je ho va ı Pa thıan hmıng a na rân ın sawı suh
4 Chawlh nı âwı rawh
5 I nu leh ı pa châwı mâwı rawh
6 Mı hrıng that suh
7 In uı rê suh u
8 Eng lo ru suh
9 I vêng te hek suh
10 I vêng te thawm hnaw awt suh

Je ho va ı Pa thıan ı thın lung zawng zawng ın, ı rıl ru zawng zawng ın ı theıh tâwpın ı fın zawng zawng ın ı hma ngaıh tur a nı nang mah ı in hma ngaıh ang in ı vêng te pawh ı hma ngaıh tur a nı.

Mı ın ı chunga an tıh ı duh ang ngawk ın mı chung ah pawh tı ve rawh

LALPA ṬAWNGṬAINA

'Kan Pa vâna mı ı hmıng zah awm rawh se I ram lo thleng rawh se. I duh zâwng vâna an tıh angın, leı a mı n tı rawh se Vawıın chhûn atân kan chaw mın pe ang che Kan thıl tı sualtu te kan ngaihdam angın nang pawh ın kan thıl tıh sual te ngaı-dam ve ang che sual

tura thlenna ah min hruai lût suh ang che mi sual lakah chhuan min chhandam zâwk ang che' Ram te thiltih theihna te ropuina te chatuana i ta ani si a Amen

58 ENG THAWL LEH PIK THU

MATHAIA BUNG 5 CHANG 3—16

3 Ril ru a rethei te an eng a thâwl e, van ram an ta anih avângin
4 Lung ngai te an eng a thâwl e thla muán in an awm dâwn avângin
5 Zai dam te an eng a thâwl e lei ro luah a an awm dâwn avângin
6 Felna a ril tâm te leh tui hâl te an eng a thâwl e: lai ngai an awm dâwn avângin
[illegible] Zah ngai thei tak te an eng a thâwl e zah ngaih hmuh dâwn avângin
[illegible] Thinlung a thianghlim te an eng a thâwl e [illegible] hmuh dâwn avângin
[illegible] Remna siam tu te an eng a thâwl e Pathian fapa vuah in an awm dawn avângin
10 Felna avânga tih duh dah tuar hnu te an eng a thâwl e, vân ram an ta a nih avângin
11 Mi in keimah avânga in hming an sawi-chhiat e u-a, an tih duh dah che u a dawt in in chunga sual reng an sawi hunah in eng a thâwl e

12 Lâwm ulang nasa takin hlim rawh u vân ah in
tân a lâwm man a awm hnem avângin chu ti angin
in hma a zâwl nei te chu an ti duh dah si
13 Lei chi chu in ni e nimahsela chi a dâk tawh
chuan eng in nge an tih al leh ang? chuta chin ah
chuan paih chhuah a mihring te rah tur chauh loh
chuan eng atân mah a tlâk tlai lo
14 Khawvêl eng chu in ni e Tlâng chunga khaw
awm chu thuh rûk theih ani lo
15 Khâwn vâr hâl selang hiai hnuai ah an dah ngai
lo a dahna ah an dah zâwk thin chutichuan in
chhûnga mi zawng zawng a ên thin
16 Chutiang bawkin mihring mit hmuh in in eng
êng iawh se chutichuan in thil tih that an hmu thei ang
a, in Pa vân a mi an ti iopui thei ang

59 PAWLA THU SAWI—TIRHKOH TE THIL TIH 17 22 31

22 Tin, Pawla Areo pagi lai tak ah chuan a ding a
'Nangni Atheni *khua* a mi te u engkim a sâ-khaw
ngaih-tak deuh a mi tih ka hria e
23 Ka len pah a in chi bai bûk a te ka 'en lai in
maicham pakhat a chunga HRIAT LOH PATHIAN ATAN
ti a ziak ka hmu bawk a Hre lo-va chibai in bûk thin
a kha chu mi a thu ka hrilh che u anih hi
24 Pathian khawvel leh a chhûnga thil zawng
zawng siamtu lei leh van lal anih avângin kut a sak in
ah te a awm lo

25 Thil tlâ chhûm ang in mihring kut a siawng bâwl
sak in a awm hek lo amah ngei chu engkim hnênah
nun na te thâwk na te leh thil zawng zawng te pe tu
ani zâwk e
26 In lei chung zawng zawng a awm tûr in bul
khat vek in hnam tin mi a siam a a hun tê in a ruat
a, an awm na ri te pawh a kham a
27 Pathian an zawng a an dap, an dap ta an hmuh
hrâm na tûr in nimahsela amah chu kan hlat lo theuh
ani,
28 Amah avângin kan nung a kan chê a kan awm
ani si a nangmahni hla phuah thiam tu te emaw
pawh in Keini pawh a thlah te kan ni si, ti a, an sawi
ang khân
29 Chuvângin Pathian thlah te kan nih a hnu in
Pathian pang tt rangkachak te tangka te, lung te
mihring them thiam leh remruat-a chher ang emaw tih,
kan rin tur ani lo ve
30 Tin Pathian in kan hriat loh lai te a hai der thin
a nimahsela, tûnah hian mi tin a mi zawng zawng
sim tur thu a pe ta ani
31 Ni a tiam avângin chu mi ni a chuan, a mi ruat
a chu, lei a mi te fel tak in a ngaih tuah tûr ang chu
chu, *Pathian in* amah chu mit thi zing ata kai tho vin
mi zawng zawng hnênah a hriat tûr tawh ani a ti a

60 TLAI LAM TAWNG LAI NA

Aw Lal pa Ian Pa thian vawi in ni leng in nin enkawl a vângin kan lâwm a Kan thil tih sual zawn zawng ngai dam ang che Thin lung thiang hlim nin siam sak la rilru dik tak kan chhûngah siam tha leh an che Thla rau Thiang hlim in kan thin lung ti thiang hlim rawh se Isua kan hnênah awm reng rawh s Kan mut hlân in kan chhûng te leh mi zawng zawng inin vêng ang che Isua Krista a vâng in Amen

61 THLA HMING

1	*January*	(Ja nu ari) ni	31	7	*July*	(Ju lai) ni	31
2	*February*	(Fe bru ari)	28	8	*August*	(Aw gast)	31
		kum thum dan a	29	9	*September*	(Sep tem bâr)	30
3	*March*	(March)	31	10	*October*	(Awk to bâr)	31
4	*April*	(Eip ril)	30	11	*November*	(No-vem bâr)	30
5	*May*	(Mei)	31	12	*December*	(Di sem bâr)	31
6	*June*	(Jûn)	30				

February ah ni 29 a awm tih hriat na tur chu a kum chu a chuang awm lova 4 a sem theih ani tur ani Hetiang in —1920 ÷ 4 = 480 Chuvangin kum 1920 ah chuan February thla in ni 29 a nei ani Kum thum dan ah a lo awm leh thin

62 NI SARIH HMING

Duh lian	Hin dus ta ni	English
1 Pathian ni	Raw bibâi	Sun day (san dei)
2 Thawh ţan ni	Sâwm bâr	Mon day (man dei)

3 Thaw leh ni	Mawn gawl	Tues day	(tius dei)
4 Ni lai ni	Bud	Wednes day	(uens dei)
5 Ni nga ni	Bhi bai	Thurs day	(thas dei)
6 Zir tâwp ni	Shu kur bar	Fri day	(frai dei)
7 In rin ni	Son i chai	Satur day	(sat a dei)

Chu mi chinah chuan a bul ah a tin leh ṭhin
Ni sarih hming hi *hap ta* an ti
Kum khat ah *hap ta* 52 a awm a
Kum khat ah ni 365 leh dâr 6 a awm a
Ni khat ah dâr kar 24 a awm, zân lai atang in zân lai thleng vêk in

63 ROMAN NAMBAR

I= 1	XIII=13	XXV=25	XXXVII=37
II= 2	XIV=14	XXVI=26	XXXVIII=38
III= 3	XV=15	XXVII=27	XXXIX=39
IV= 4	XVI=16	XXVIII=28	XL=40
V= 5	XVII=17	XXIX=29	XLI=41
VI= 6	XVIII=18	XXX=30	XLII=42
VII= 7	XIX=19	XXXI=31	XLIII=43
VIII= 8	XX=20	XXXII=32	XLIV=44
IX= 9	XXI=21	XXXIII=33	XLV=45
X=10	XXII=22	XXXIV=34	XLVI=46
XI=11	XXIII=23	XXXV=35	XLVII=47
XII=12	XXIV=24	XXXVI=36	XLVIII=48

XLIX—49	LXII—62	LXXV=75	LXXXVIII—88
L—50	LXIII—63	LXXVI=76	LXXXIX—89
LI=51	LXIV—64	LXXVII=77	XC—90
LII=52	LXV—65	LXXVIII=78	XCI=91
LIII=53	LXVI=66	LXXIX=79	XCII=92
LIV=54	LXVII=67	LXXX=80	XCIII=93
LV=55	LXVIII=68	LXXXI=81	XCIV=94
LVI—56	LXIX—69	LXXXII=82	XCV=95
LVII—57	LXX=70	LXXXIII=83	XCVI=96
LVIII—58	LXXI=71	LXXXIV=84	XCVII—97
LIX—59	LXXII=72	LXXXV=85	XCVIII=98
LX—60	LXXIII=73	LXXXVI—86	XCIX=99
LXI=61	LXXIV=74	LXXXVII=87	C=100

CC —200	D —500	DCCC — 800
CCC —300	DC —600	MC — 900
CCCC —400	DCC —700	M —1000

64

Sâng		1 000
Sing		10 000
Nuai	(Lak)	100 000
Mak ta duai		1 000 000
Vai bêl chhia	(Crore)	10 000 000
Vai bel chhe tak		100 000 000
Tlûk leh dịn âwn		1 000,000 000

dun-awn	Vai bel chhe-tak	Vaibel chhia	Mak ti dua	Nuai	Sing	Sâng	Za	Sawm	Pa
	1 0 2	1 0 3	1 0 4	1 0 5	1 0 6	1 0 7	1 0 8	1 0 9	1 0 0
Millions	Hundred Millions	Ten Millions = Crore	Millions	Hundred Thousands = Lak	Ten Thousands	Thousands	Hundreds	Tens	Units

65.—TANGKA THU

Pheng	1 ah duli	2 a awm
	1 ah se ki	4 a awm
	1 ah dere	8 a awm
	1 ah hna (anna)	16 a awm
	1 ah pawi sa (pais)	64 a awm
	1 ah pawi sa deiê = (pai)	192 a awm

Duli	1 ah se ki	2 a awm
	1 ah dere	4 a awm
	1 ah hna	8 a awm
	1 ah pawi sa	32 a awm
	1 ah pawi sa deiê	96 a awm

Seki 1 ah dere	2 a awm
1 ah hna	4 a awm
1 ah pawi sa	16 a awm
1 ah pawi sa derê	48 a awm

Dere 1 ah hna	2 a awm
1 ah pawi sa	8 a awm
1 ah pawi sa dere	24 a awm

Hna 1 ah pawisa	4 a awm
1 ah pawisa derê	12 a awm

Pawi sa 1 ah pawi sa dere	3 a awm

66 HUN THU

Minit	1 ah Sekand	60	a awm a
Dâr	1 ah Minit	60	a awm a
Ni	1 ah Dâr	24	a awm a
Hapta	1 ah Ni	7	a awm a
Thla	1 ah Hap ta	4	a awm a
Kum	1 ah Hapta / Thla	52 / 12	a awm a
	1 ah Ni	365	a awm a
	1 ah kum thum dan ni	366	a awm a
Kum khat ah Mizo thla chhiar in thla		13	a awm a
Centur y (sen char i) Kum Za Bi khat ah kum		100	a awm a

67 HMINGTE

MIZO VIN VAI HMING AN LAM DANG LAM —

H = Hin-du stani Γ = Γngl sh

Sil char = Hr ng char an ti
Syl het = Si hlawt
Chi tta gong = Sa ti kâng
Tip per ah = Rêng pui
Man i pur = Mei tei
Cal out-ta = Kul khut
Dem-a gri = Tla bung
Chang sil = Tlawng Dawr
Chin = Pawi
Naga = Mi Rawng
School (E) = si kul skul
Lam ber(H) / Num ber(E) = lawm bar

Siyal i (H) = siai lehkhatui an t
Sa hib (H) = sâp
Of i e (—awfis) ( ) = ţi â
Mile (= i l) = m l
Sa hui (H) = a bawn
Se ţal i (H) = sipai
Rice = pawi sa
Fast India Com pan y (F) = Ist India (kam pan i) = Pawrh saia
Rations (E) = ra sawt
Pen cil (P) = ţing il

VAI IN MIZO HMING AN LAM DANG LAM —

Ai zâwl = Aijal an ti
Lung lei = Lung leh

Lus i = Lushai an ti

PRINTED AT THE S P C K PRESS, VEPERY MADRAS—1921